

KRONIKA

Kronika życia naukowego Instytutu Historii 2006–2007

2006

- 12 I Seminar für Mittlere und Neuere Geschichte der Universität Göttingen. W ramach Kolloquiums Themen und Tendenzen der Mittelalterforschung **prof. dr hab. Zdzisław Noga** wygłosił wykład nt. *Die Krakauer Herrschaftselite im Spätmittelalter und in der frühen Neuzeit*.
- 15 III Wykład **prof. dr. hab. Marka Wilczyńskiego** nt. „*Późny antyk czy wczesne średniowiecze? Jak uczyć o momentach zwrotnych historii?*”, wygłoszony w siedzibie Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, zorganizowany dla nauczycieli przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Historycznego i Wydawnictwo „Znak”.
- 5 IV „Tożsamość–Twórczość–Obywatelstwo” sesja w Krakowie zorganizowana przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Urząd Marszałkowski. Referat nt. *Tożsamość europejska i idea obywatelstwa* wygłosił **prof. dr hab. Marek Wilczyński**.
- IV–V Badania naukowe **dr. Huberta Chudzio** w Paryżu w ramach stypendium Fundacji Lanckorońskich.
- V *W cieniu pałacu „Pod Baranami”*. *Kraków arystokratyczny*. Wykład **prof. dr. hab. Kazimierza Karolczaka** wygłoszony w ramach Festiwalu Nauki w Krakowie.
- V Konferencja naukowa w Białowieży. Referat nt. *Dobrodziejki i klienci. Kilka słów o patronacie kobiecym* wygłosiła **prof. dr hab. Bożena Popiolek**.
- 3 V Zmarł **dr Marian Fortuna** (1950–2006), starszy wykładowca w Instytucie Historii. Zasadniczym przedmiotem zainteresowań naukowych **dr. Fortuny** była problematyka związana z dziejami ustrojowymi i organizacyjnymi szkolnictwa podstawowego i zawodowego, szeroko rozumiana oświata, kondycja zawodu nauczycielskiego przed i po II wojnie światowej oraz re-

- gionalistyka. Dwukrotnie (1994, 1997) wybierany na stanowisko zastępcy dyrektora Instytutu Historii. Wielokrotnie odznaczany za pracę naukowo-dydaktyczną i społeczną; otrzymał m.in. Brązowy Krzyż Zasługi (1979), Srebrny Krzyż Zasługi (1988) oraz Złotą Odznakę Za Zasługi Dla Ziemi Krakowskiej (1988). Przez wiele lat w Rocznikach publikował *Kronikę życia naukowego Instytutu Historii*.
- 11 V Konferencja naukowa zorganizowana przez Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie pt. „W stulecie Klubów Sportowych Cracovii i Wisły. Referat nt. *Wkład „Cracovii” i „Wisły” w rozwój sportu polskiego w dwudziestolecie międzywojennym (1918–1939)* wygłosił **dr Czesław Michalski**.
- 18–20 V VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura”, zorganizowana przez Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki. Referaty wygłosili:
- prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński** *Lwów i „lwowskość” w świadomości PRL-owskiego Krakowa*
- prof. dr hab. Kazimierz Karolczak** (współorganizator naukowy) *Prowincjonalna stołeczność. Rola i miejsce Lwowa w XIX-wiecznych dziejach Polaków*
- prof. dr hab. Feliks Kiryk** *Związki gospodarcze i kulturalne miast małopolskich ze Lwowem*
- prof. dr hab. Bożena Popiołek** *Testamenty mieszczan lwowskich XVII–XVIII wieku*
- dr Łukasz Tomasz Sroka** *Zaangażowanie społeczne elit żydowskich we Lwowie w okresie autonomii galicyjskiej*
- 25–27 V Podczas I Festiwalu Filmów Popularnonaukowych w Gdańsku **dr Hubert Chudzio** zdobył nagrodę Grand Prix za film *Ni-anch-Nefertum – zapomniany kapłan*.
- 11–14 VI Wizyta **prof. Henryka W. Żalińskiego** i **dra Piotra Trojańskiego** w Beit Berl College – największej uczelni kształcącej nauczycieli w Izraelu. W czasie wizyty uzgodniono wymianę pracowników naukowych, prowadzenie wspólnych badań, organizację konferencji i wydawania publikacji.
- 23 VI–1 VII „Auf dem Weg zu einer europäischen Identität. Nationalität und Nationalstaat in Mittel- und Osteuropa nach dem Zweiten Weltkrieg”. Konferencja międzynarodowa dla nauczycieli historii i autorów podręczników z Polski, Niemiec, Słowacji, Litwy, Łotwy i Estonii zorganizowana przez Instytut Historii AP. Referat nt. *Die Frage der nationalen Selbstbehauptung in Polen und in der polnischen Geschichtslehrerbildung* wygłosił **prof. dr hab. Marek Wilczyński**.
- IX Konferencja naukowa w Białymstoku. Referat nt. *Rodzina szlachecka w świetle testamentów staropolskich* wygłosiła **prof. dr hab. Bożena Popiołek**.
- IX Udział **dr. Huberta Chudzio** w polsko-egipskiej misji archeologicznej w Marei w ramach działalności Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. Kazimierza Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

- 10–15 IX Seminar for European teachers on „Auschwitz – history and symbolism” (Kraków–Oświęcim); organizatorzy: Rada Europy, MEiN, Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. Referat nt. *Nauczanie o Zagładzie w Polsce: perspektywa historyczna* wygłosił **dr Piotr Trojański**.
- 25–27 IX „Migration – Assimilation – Integration”. Konferencja międzynarodowa zorganizowana przez Uniwersytet Palackiego w Olomuńcu. Referat nt. *Wie aus Gotia Romania geworden ist. Die Romanisierung der Völker der großen Völkerwanderung* wygłosił **prof. dr hab. Marek Wilczyński**.
- 28–29 IX Ogólnopolska konferencja naukowa dydaktyków historii zorganizowana przez Katedrę Edukacji Historycznej w Instytucie Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie. Tytuł: „Dydaktyka historii jako dyscyplina akademicka wobec wyzwań współczesności”. Referaty wygłosili:
dr Józef Brynkus *Metodologia historii w przygotowaniu dydaktycznym studentów historii*
dr Paweł Konieczny *Co ćwiczymy? – próba określenia celów i stworzenia modelu ćwiczeń uniwersyteckich z historii nowożytnej*
dr Janina Mazur *Literatura metodyczna wspomagająca warsztatowe przygotowanie studentów historii*
prof. dr hab. Czesław Nowarski *Język dydaktyki historii u progu XXI wieku – od komunikatywności do niejasności*
dr Piotr Trojański *Historia narodowa czy europejska? Eurocentryzm wyzwaniem dla współczesnej edukacji historycznej w Polsce*.
- 5–6 X Konferencja naukowa pt. „Mobilność mieszczaństwa w Rzeczypospolitej nowożytnej” (Łuck, Ukraina), zorganizowana przez Centrum Historii Społecznej Instytutu Historii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie. Referat nt. *Mobilność górnej warstwy mieszczaństwa krakowskiego w okresie nowożytnym* wygłosił **prof. dr hab. Zdzisław Noga**.
- 7–9 X Konferencja naukowa pt. „Miasto a uczeni” (Praga), zorganizowana przez Uniwersytet Karola w Pradze i Archiwum Głównego Miasta Pragi. Referat nt. *Profesorowie uniwersytetu we władzach miasta Krakowa (XV–XVIII wiek)* wygłosił **prof. dr hab. Zdzisław Noga**.
- 19–20 X Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Obraz konfliktów między narodami słowiańskimi XIX i XX wieku w historiografii”, zorganizowana przez Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego i Instytut Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie w ramach prac Komisji Najnowszych Dziejów Słowian przy Międzynarodowym Kongresie Słowistów. Referaty wygłosili:
dr hab. Andrzej Essen *Konflikt czesko-polski w XX wieku w historiografii polskiej w latach 1945–1989*
dr Joanna Janus *Suwerenna decyzja czy sowiecka presja? Odrzucenie planu Marshalla przez Polskę i Czechosłowację w polskiej historiografii*.

- 24 X Konferencja naukowa pt. „Dwór a społeczności lokalne na ziemiach polskich”, zorganizowana przez Instytut Historii Akademii Świętokrzyskiej (Kielce). Referat nt. *Zarzecze. Pałac a wieś w XIX i XX wieku* wygłosił **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak**.
- 27–28 X Konferencja naukowa pt. „Vilniaus miesto istorijos Sintezes: tarp municipalines istoriografijos ir „naujosios miesto istorijos” (Wilno). Referaty wygłosili:
prof. dr hab. Kazimierz Karolczak *Lwów w XIX wieku. Stan badań nad dziejami miasta*
prof. dr hab. Zdzisław Noga (współorganizator konferencji) *Kraków – stolica Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej*.
- 14–16 XI Konferencja naukowa pt. „Gospodarka w Rzeczypospolitej nowożytnej”, zorganizowana przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu. Referat nt. *Gospodarka miasta Krakowa w XVI wieku* wygłosił **prof. dr hab. Zdzisław Noga**.
- 17–19 XI W Krakowie miała miejsce IV Ogólnopolska Konferencja Studentów Historyków Wojskowości, przygotowana przez Studenckie Koło Naukowe Historyków im. J. Lelewela.
- 21–22 XI Konferencja naukowa „Archeologia okresu nowożytnego w Karpatach polskich” zorganizowana przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Referat nt. *Rzut oka na przeszłość miast podgórskich w okresie nowożytnym* wygłosił **prof. dr hab. Franciszek Leśniak**.
- 23–24 XI Międzynarodowa niemcoznawcza konferencja naukowa, zorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu Poznańskiego. Referat nt. *Europa Środkowa w polityce rządu Winstona Churchilla 1942–1945* wygłosił **prof. dr hab. Andrzej Kastory**.
- 28 XI II Warsztaty Historyczno-Archiwalne Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Warsztaty prowadziła **dr Rita Majkowska** – Dyrektor Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. Uroczystego otwarcia dokonał Dziekan Wydziału Humanistycznego Akademii Pedagogicznej w Krakowie **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak**. Organizator: Katedra Historii XIX Wieku Instytutu Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie.
- 1 XII Sejmik Małopolskich Stowarzyszeń Regionalnych. Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Krakowie, Instytut Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie. Referaty wygłosili:
prof. dr hab. Feliks Kiryk *Z tradycji regionalistycznych Polskiego Towarzystwa Historycznego*
dr Janina Mazur *Regionalizm we współczesnej edukacji historycznej*
- 12–13 XII Konferencja naukowa pt. „Stan wojenny: fakty – stereotypy – interpretacje”, zorganizowana przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Referat nt. *Stan wojenny w polskiej współczesnej edukacji historycznej* wygłosił **dr Józef Brynkus**.

- 13 XII *Dzień Boloński w Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie. Proces Boloński a kształcenie nauczycieli*. Konferencja o zasięgu krajowym zorganizowana przez Akademię Pedagogiczną im. KEN w Krakowie i Narodowe Biuro Programu Erasmus.
- 13 XII VII Sesja Podgórska: „Z dziejów duchowości i tolerancji religijnej w Podgórzu”. Referat nt. *Duchowość żydowska w Podgórzu. Różnorodność, zaangażowanie, napięcia* wygłosił **dr Łukasz Tomasz Sroka**.

Publikacje naukowe (książki) pracowników Instytutu Historii

2006

- Andrzej Essen**, *Polityka Czechosłowacji w Europie Środkowej w latach 1918–1932*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2006
- Czesław Nowarski**, *Chłopi polscy w podręcznikach historii (1945–1980)*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2006
- Jerzy Rajman**, *Encyklopedia średniowiecza*, Wydawnictwo Zielona Sowa, Kraków 2006
- H. Żaliński**, *Kraj-Emigracja-Niepodległość. Studia i szkice*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2006.

2007 (styczeń-czerwiec)

- I Badania naukowe **dr. Łukasza Tomasza Sroki** we Lwowie w ramach stypendium Fundacji Lanckorońskich.
- 10 I Referat **dr. Andrzeja Essena** wygłoszony w Instytucie Historii AP w Krakowie, poświęcony najważniejszym zagadnieniom obecnym w jego pracy *Polityka Czechosłowacji w Europie Środkowej w latach 1918–1932* (Kraków 2006).
- 14 II Spotkanie świąteczne zorganizowane przez Dyрекcję Instytutu Historii.
- 23 II W Pałacu Dzieduszyckich w Zarzeczcu miała miejsce konferencja „Przeszłość i przyszłość Zarzeczca”, zorganizowana przez Przewodniczącą Związku Rodowego Dzieduszyckich herbu Sas – Izabelę Dzieduszycką we współpracy z Wójtem Gminy Wiesławem Kubickim. W konferencji udział wzięło prawie 100 osób, a wśród nich członkowie rodu Dzieduszyckich i Szeptyckich, Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Krzysztof Olendzki, przedstawiciele samorządów, placówek kulturalnych i muzeów z terenu województwa podkarpackiego. W konferencji uczestniczył również **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak**, który wygłosił wykład *W kulturze i polityce – Dzieduszyccy w życiu publicznym kraju w ostatnich trzech stuleciach*.
- 28–29 III Dni Otwarte Instytutu Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie.
- 14–17 V Konferencja naukowa studentów na Uniwersytecie Pedagogicznym w Wilnie. W konferencji uczestniczyła grupa dwunastu studentów histo-

- rii Akademii Pedagogicznej pod opieką **dr. Huberta Chudzio**. Wygłosili (w języku angielskim) sześć referatów, w tym pięć uzupełnionych prezentacjami multimedialnymi.
- 28–29 V VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego „Państwo, gospodarka, społeczeństwo”. Referat nt. *Izrael w relacjach międzynarodowych. Tradycje i współczesność* wygłosił **dr Łukasz Tomasz Sroka**.
- 31 V III Warsztaty Historyczno-Archiwalne Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Warsztaty prowadził **dr Andrzej Paweł Bieś SJ** – Dyrektor Biblioteki Naukowej Księży Jezuitów w Krakowie, który zapoznał uczestników ze zbiorami archiwów i bibliotek jezuickich w Krakowie i Rzymie. Uroczystego otwarcia Warsztatów dokonał Dziekan Wydziału Humanistycznego Akademii Pedagogicznej w Krakowie **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak**. Organizator: Katedra Historii XIX Wieku Instytutu Historii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie.
- VI **Prof. dr hab. Feliks Kiryk** otrzymał tytuł doktora honorowego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wcześniej **profesor Feliks Kiryk** został wyróżniony tymi tytułami przez uniwersytety we Lwowie i Kamieńcu Podolskim.
- 2 VI Sesja pt. „Tradycje sportowe Galicji ze szczególnym uwzględnieniem Wadowic na przełomie XIX i XX wieku” (Wadowice). Organizatorzy: Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity, MKS „Skawa” Wadowice, Urząd Miejski w Wadowicach. Patronat naukowy nad sesją sprawował **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak** – Dziekan Wydziału Humanistycznego Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Referaty wygłosili:
dr Hubert Chudzio *Futbol światowy do czasu pierwszych polskich drużyn klubowych*
mgr Konrad Meus (doktorant Akademii Pedagogicznej w Krakowie) *Początki wadowickiego piłkarstwa na przełomie XIX i XX wieku – dzieje „Skawy” Wadowice 1907–1914* (współorganizator)
- 8 VI 100-lecie powołania do życia Związku Rodowego Dzieduszyckich. W Katedrze lwowskiej odprawiono uroczystą mszę dla członków Związku, którą celebrował ksiądz prałat Jan Sikorski (kapelan Związku). Podczas mszy **prof. dr hab. Kazimierz Karolczak** omówił historię Związku Rodowego Dzieduszyckich.

Publikacje naukowe (książki) pracowników Instytutu Historii

2007 (styczeń-czerwiec)

dr Czesław Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie 1909–1945*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2007

dr Krzysztof Polek, *Frankowie a ziemie nad środkowym Dunajem. Przemiany polityczne i etniczne w okresie merowińskim i wczesnokarolińskim (do początku IX w.)*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2007

W. Molik, H. Żaliński, red., „*O nas bez nas*”. *Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych*, Poznań 2007.

Działalność dydaktyczna (zewnętrzna), współpraca z instytucjami naukowymi i kulturalnymi, samorządami lokalnymi, udział w krajowych i międzynarodowych programach badawczych

dr Jerzy Ciecieląg: udział w międzynarodowym projekcie „The Menorah Coin Project”

prof. dr hab. Kazimierz Karolczak: przygotowanie złożonego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa narodowego merytorycznego projektu koncepcji Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu, tworzonego jako placówka o charakterze edukacyjnym i miejsce międzynarodowych spotkań młodzieży polskiej i ukraińskiej. Muzeum w fazie organizacji

prof. dr hab. Andrzej Kastory fundacja Jean Monet (moduł europejski)

prof. dr hab. Franciszek Leśniak: grant KBN „Struktura własności ziemskiej użytkowania gruntów w Galicji w cyrkulach rzeszowskim, sanockim i tarnowskim w świetle katastru józefińskiego” (zakończony w marcu 2007); powołanie do zespołu ekspertów Państwowej Komisji Akredytacyjnej (III 2006); powołanie w poczet członków Komisji Historycznej Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie na kadencję 2007–2010 (kolejną)

prof. dr hab. Zdzisław Noga: współorganizacja konferencji Polskiego Towarzystwa Historycznego i Niemieckiego Stowarzyszenia Historyków i Historyczek „Pamięć polska, pamięć niemiecka” (Warszawa 28–29 IX 2006)

dr Łukasz Tomasz Sroka: współpraca z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa przy realizacji wystawy „Krakowianie. Wybitni Żydzi krakowscy XIV–XX w.” (Stara Synagoga 2 lipca – 31 października 2000); współautorstwo katalogu wystawy – słownika biograficznego o takim samym tytule; współpraca z Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie przy realizacji wystawy „Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym” (25 czerwca – 28 października 2007); współautorstwo katalogu wystawy

dr Piotr Trojański: opracowanie materiałów edukacyjnych na temat historii Żydów i antysemityzmu; program realizowany pod auspicjami Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie – Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka w Warszawie; opracowanie pakietu multimedialnego do nauczania o Holokauście w oparciu o materiały multimedialne zgromadzone w Shoah Foundation Institute for Visual History and Education, University of Southern California, Los Angeles, Stany Zjednoczone; udział w pracach międzynarodowej grupy ekspertów Rady Europy w ramach programu Ad hoc Advisory Group on Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity (ED-DS), Francja,

Strasburg 8–11 III 2006; uczestnictwo w programie The Mark and Gail Appel Program in Holocaust and Antiracism Education – „Learning from the Past – Teaching for the Future”; międzynarodowy program wymiany studentów z Polski, Niemiec i Kanady prowadzony przy współpracy następujących uczelni: York University w Toronto, Université de Montréal, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie, Universitäten and Pädagogischen Hochschulen von Land Baden-Württemberg; udział w pracach International Task Force for Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research i członek Grupy roboczej ds. Edukacji delegowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (od 2005 r.); kształcenie studentów cudzoziemców w Polsce: opieka merytoryczna nad studentką z Niemiec, która studiowała w AP w Krakowie w ramach programu Erasmus i napisała pracę licencjacką: *Memory culture and collective memory today in Germany and Poland in moving image „The Pianist” and „The Downfall”*; cykl wykładów i warsztatów na temat nauczania o Holokauście, zorganizowany przez Instytut Polski w Tel Awiwie (14–24 I 2006); miejsca prelekcji: Instytut Polski w Tel Awiwie, Uniwersytet Hajfski, Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie, Ośrodek Nauczania o Holokauście „Mashmut” w Kiryat Motzkin, Szkoła Letnia dla Nauczycieli nt. „Nauczanie o Holokauście” (Kraków–Oświęcim, 3–7 VII 2006 i Warszawa, 10–14 VII 2006), Międzynarodowe seminarium dla nauczycieli nt. „Auschwitz – historia i symbolika” (Oświęcim 6–12 IX 2006)

prof. dr hab. Marek Wilczyński: grant KBN „Swenowie w Hiszpanii – Regnum in extremitate mundi”

dr Anna Zapalec: współpraca z Polonia Aid Fundation Trust w Londynie, realizacja projektu badawczego „Jeńcy brytyjscy na ziemiach polskich w okresie II wojny światowej”

Popularyzacja nauki w (elektronicznych) środkach masowego przekazu

III – IV 2006 W dzienniku „Rzeczpospolita” ukazał się cykl czterech filmów **dr. Huberta Chudzio** poświęconych historii polskiej archeologii w basenie Morza Śródziemnego. Cykl został zatytułowany *Śladami polskich archeologów*

XII 2006 Udział **dr. Łukasza Tomasza Sroki** w audycji radiowej **Katarzyny Pelc**, poświęconej historii Żydów podgórskich, Radio Kraków–Małopolska

V 2007 W Discovery TVN Historia rozpoczął się cykl pięciu filmów **dr. Huberta Chudzio** poświęconych historii polskiej egiptologii.

opracował **Łukasz Tomasz Sroka**